

Форма № Н - 3.04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

В. В. Костін
2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізична реабілітація
(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 014.11 – «Середня освіта (Фізична культура)»
(шифр і назва спеціальності)
факультет природничих наук
(назва інституту, факультету, відділення)
Освітнього ступеня «бакалавр»

КРЕМЕНЧУК 2020

Робоча програма з дисципліни «Фізична реабілітація» для студентів зі спеціальності 014.11 – «Середня освіта (Фізична культура)» 30. 08. 2020 року – 11 с.

Розробник програми: О. І. Антонова, к. б. н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної культури

Протокол від 29 серпня 2020 року № 1

завідувач кафедри

(підпис)

(О. І. Антонова)

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 014.11 – «Середня освіта (Фізична культура)»

Протокол від 29 серпня 2020 року № 1

Голова

(підпис)

(О. І. Антонова)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7,5	Галузь знань <u>01 «Освіта»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність <u>014.11 – «Середня освіта (Фізична культура)»</u> (шифр і назва спеціальності)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – скласти індивідуальну реабілітаційну програму.		Семестр	
Загальна кількість годин – 225		6-й; 7-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – УІ сем. 2 УІІ сем. – 2,5 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		26 год.	– год.
		Практичні, семінарські	
		50 год.	– год.
		Лабораторні	
		– год.	– год.
		Самостійна робота	
152 год.	– год.		
Вид контролю: диф. залік, іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фізична реабілітація» є формування у студентів цілісного уявлення про наукові відомості, що стосуються теоретичних і методологічних основ раціонального застосування засобів фізичної реабілітації й інших фізичних факторів для успішного відновлення здоров'я і працездатності людини після перенесених захворювань та травм.

Завданням дисципліни є сформувати у студентів систему знань про планування заходів і застосовування методів фізичної реабілітації хворих на стаціонарному, поліклінічному та санаторному етапах при захворюваннях, травмах, після хірургічних втручань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- про фізичну реабілітацію як комплекс різноманітних засобів, спрямованих на відновлення функціональних та морфологічних можливостей організму людини;
- різні методи та засоби фізичної реабілітації;
- типові засоби складання реабілітаційних програм.

вміти:

- вільно користуватися поняттями, що розкривають суть предмета «Фізична реабілітація»;
- володіти практичними навичками проведення комплексу фізичної реабілітації;
- складати індивідуальні реабілітаційні програми.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи реабілітації, фізіотерапії. Реабілітація: основні поняття та завдання, мета і принципи. Види, етапи і періоди реабілітації Загальні засади фізіотерапії.

Тема 1. Розвиток, становлення, мета й завдання фізичної реабілітації.

Тема 2. Організаційні основи системи реабілітації.

Тема 3. Біологічні основи оздоровлення людини.

Змістовий модуль 2. Медичні аспекти організації та проведення реабілітації, фізіотерапії. Загальні основи фізичної реабілітації. Лікувальна фізична культура в системі фізичної реабілітації. Основи лікувального масажу.

Тема 4. Лікувальна фізична культура і масаж.

Тема 5. Фізіотерапія, механотерапія, працетерапія.

Тема 6. Етапи, рухові режими та форми проведення фізичної реабілітації.

Змістовий модуль 3. Особливості організації та проведення різних видів реабілітації Фізична реабілітація при різних захворюваннях.

Тема 7. Періоди проведення фізичної реабілітації в травматології, хірургії та неврології.

Тема 8 Функціональна діагностика у фізичній реабілітації.

Тема 9 Фізична реабілітація при захворюваннях серця і судин.

Тема 10. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання.

Тема 11. Фізична реабілітація при захворюваннях шлунка.

Тема 12. Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах нервової системи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	л а б	ін д	с.р		л	п	ла б	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи реабілітації, фізіотерапії. Реабілітація: основні поняття та завдання, мета і принципи. Види, етапи і періоди реабілітації Загальні засади фізіотерапії.												
Тема 1.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 2.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 3.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	54	6	12			36						
Змістовий модуль 2. Медичні аспекти організації та проведення реабілітації, фізіотерапії. Загальні основи фізичної реабілітації. Лікувальна фізична культура в системі фізичної реабілітації. Основи лікувального масажу.												
Тема 4.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 5.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 6.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	54	6	12			36						
Змістовий модуль 3. Особливості організації та проведення різних видів реабілітації Фізична реабілітація при різних захворюваннях.												
Тема 7.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 8.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 9	18	4	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 10.	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 11.	26	2	4	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Тема 12.	28	2	6	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3	120	14	26	-	-	80	-	-	-	-	-	-
Усього годин	228	26	50	-	-	152	-	-	-	-	-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні основи фізичної реабілітації. Лікувальна фізична культура в системі фізичної реабілітації	4
2	Основи лікувального масажу	4
3	Загальна характеристика фізіотерапії як метода відновлення працездатності й фізичної реабілітації. Класифікація та механізми дії фізичних чинників	4
4	Загальна характеристика нетрадиційних методів фізичної реабілітації. Історія та обґрунтування їх використання у відновних цілях.	4
5	Реабілітаційний діагноз та реабілітаційні програми. Правила їх складання	4
6	Класифікація реабілітаційних апаратів та устаткування	4
7	Фізіологічна дія на організм людини в процесі застосування апаратів різного призначення	4
8	Фізична реабілітація при захворюваннях серця і судин	4
9	Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання	4
10	Фізична реабілітація при захворюваннях шлунка	4
11	Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах центральної нервової системи	4
12	Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи	2
13	Фізична реабілітація при дитячому церебральному паралічі	2
14	Фізична реабілітація в травматології	2
	Разом:	50

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
3		

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1	Розвиток, становлення, мета й завдання фізичної реабілітації	10
2	Організаційні основи системи реабілітації	10
3	Біологічні основи оздоровлення людини	12
4	Фізична реабілітація у разі захворювань серцево-судинної системи	20
5	Фізична реабілітація у разі захворювань органів дихання, травлення, нирок і порушеннях обміну речовин	20
6	Фізична реабілітація в травматології та ортопедії	20
7	Фізична реабілітація при захворюваннях шлунка	20
8	Фізична реабілітація під час захворюваннях і травм центральної нервової системи	20
9	Фізична реабілітація у разі захворювань і травм периферичної нервової системи	20
	Разом	152

8. Індивідуальне завдання – скласти індивідуальну реабілітаційну програму. Написати реферат на обрану тему.

9. Методи навчання - методи проектного та проблемного навчання, методи показу, розказу, наочні.

Діяльність студента:

- слухання лекцій;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- виголошення доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичних заняттях;
- самостійне конспектування додаткової літератури та її аналіз.

10. Методи контролю – традиційні та тестові контрольні роботи для оперативного, поточного, підсумкового контролю, усне опитування, виконання залікового індивідуального завдання.

11. Розподіл балів, які отримують студенти для заліку

Види роботи	Модуль 1			Модуль 2			Модуль 3					
	Тема (Т) 1	Т 2 5 6	Т 3 5 6	Т 4 5 6	Т 5 5 6	Т 6 5 6	Т 7 5 6	Т 8 5 6	Т 9 5 6	Т 10 5 6	Т 11 5 6	Т 12 5 6
Усне опитування	5 6											
Написання модуля	10 балів			10 балів			20 балів					
Сума балів	Зараховано – 61 – 100 балів											

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Критерії оцінювання результатів вивчення дисципліни «Фізична реабілітація»

Методика базується на тому, що за умови повного та успішного виконання навчального плану за конкретною дисципліною протягом семестру, студент може отримати максимально можливу кількість балів. $N_{\text{бmax}}=100$.

За пропозицією нині діючого університетського положення про оцінювання успішності студентів за 100-бальною системою передбачений наступний розподіл максимальних балів:

- за відвідування лекційних занять – $N_{\text{лmax}} = 10$;
- за екзамен – $N_{\text{емаx}} = 20$;
- решта видів занять – $N_{\text{рmax}} = 70$.

Третя позиція в цьому переліку розподіляється на всі види занять, що передбачені навчальним планом, тобто у найбільш загальному випадку:

$$N_{\text{рmax}} = N_{\text{лбmax}} + N_{\text{прmax}}$$

Отримаємо максимальну кількість, що може бути одержана студентом за кожне заняття, а саме:

$$N_{\text{л}} = \frac{N_{\text{лmax}}}{n_{\text{л}}};$$

$$N_{\text{лб}} = \frac{N_{\text{лбmax}}}{n_{\text{лб}}}; \quad N_{\text{пр}} = \frac{N_{\text{прmax}}}{n_{\text{пр}}};$$

де $n_{\text{л}}$, $n_{\text{лб}}$, $n_{\text{пр}}$ – кількість лекцій, лабораторних та практичних занять, передбачених навчальним планом на поточний семестр.

Принципи визначення конкретної кількості балів, що отримує студент за кожну конкретну контрольну точку

Головним принципом визначення конкретної кількості балів, що отримує студент за кожну конкретну контрольну точку, є врахування рівня продемонстрованих студентом знань та навичок, оцінених за критеріями оцінки, затвердженими розпорядженням по КрНУ від 12.11.2012р. та успішності і своєчасності виконання студентом навчального плану.

Бал за відвідування лекційних *занять* враховується автоматично за кількістю фактично відвіданих студентом занять відповідно до відміток у журналі академічної групи та робочому журналі викладача.

$$N_{\text{лфакт}} = N_{\text{л}} \cdot n_{\text{лфакт}},$$

де $n_{\text{лфакт}}$ – кількість лекційних занять, фактично відвіданих студентом.

Бал за практичне заняття нараховується наступним чином:

$$N_{\text{прфакт}} = \sum_{i=1}^{n_{\text{пр}}} (N_{\text{пр}i} \cdot k_{\text{я}i}),$$

де $k_{\text{я}}$ – коефіцієнт якості проведення практичного заняття.

Означений коефіцієнт враховує рівень знань та навичок, продемонстрованих студентом під час практичного заняття (наприклад, відповідь у дошки) та виконання тестового завдання

$$k_{\text{я}} = \frac{Б}{5},$$

де $Б = 2,3,4,5$ – підсумкова кількість балів, виставлена викладачем студенту за практичне заняття.

Отже, відпрацювань практичних занять не передбачається. Якщо студент пропустив практичне заняття без поважних причин, йому виставляється за це заняття бал $Б = 0$.

Отже, виконання навчального процесу є обов'язковою умовою для одержання позитивного результату в цілому за семестр.

Запропонований вище алгоритм оцінювання фактично визначив і принципи формування контрольних точок, а саме:

1. Поточний контроль містить в собі:

- бали за відвідування лекційних занять;
- бали, одержані за практичні заняття.

Максимальна кількість балів, яку може одержати студент за всі складові поточного контролю складає:

$$N_{\text{потмах}} = N_{\text{лмах}} + N_{\text{рмах}} = 10 + 70 = 80$$

Підсумковий контроль знань у формі екзамену може забезпечити студенту максимальну кількість балів $N_{\text{емах}} = 20$, але врахування цієї кількості пропонується здійснювати у наступний спосіб:

$$N_{\text{бфакт}} = N_{\text{потфакт}} \cdot k_{\text{я}},$$

де $k_{\text{я}}$ – коефіцієнт якості знань, виявлених на екзамені, який визначається наступним чином:

$$k_{\text{я}} = \frac{Б}{4} \cdot \tau,$$

де $Б = 3,4,5$ – кількість балів, одержаних на екзамені (при $Б = 2$, $k_{\text{я}} = 0$); τ – коефіцієнт своєчасності виконання навчального плану, він визначається у наступний спосіб: $\tau = 1$ якщо екзамен складено с першої спроби за графіком сесії; $\tau = 0,9$ якщо це результат першого перескладання; $\tau = 0,8$ якщо це результат другого перескладання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з	не зараховано з

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Антонова О. І. Методичні вказівки щодо виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Фізична реабілітація». Частина І. Кременчук: Видавничий відділ КрНУ, 2020. 27 с.
2. Антонова О. І. Методичні вказівки щодо виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Фізична реабілітація». Частина ІІ. Кременчук: Видавничий відділ КрНУ, 2020. 32 с.
3. Антонова О. І. Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фізична реабілітація». Кременчук: Видавничий відділ КрНУ, 2020. 15 с.
4. Антонова О. І. Реабілітаційні технології. Кременчук: Видавничий відділ КрНУ, 2015. 170 с.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Агаджанян Н. А. Адаптация и резервы организма. М. : Физкультура и спорт, 1983. 127 с.
2. Антонова О. І. Реабілітаційні технології. Кременчук: Видавничий відділ КрНУ, 2015. 170 с.
3. Лечебная физическая культура: Справочник / под ред. В. А. Епифанова. 2-е изд. перераб. и доп. М.: Медицина, 2001. 592 с.
4. Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации: Руководство для врачей / под ред. А. Ф. Каптелина, И. П. Лебедевой. М.: Медицина, 1995. 400 с.
5. Ликов О.О., Середенко Л.П., Добровольська Н. О. Лікувальна фізкультура при внутрішніх хворобах: Практикум. Донецьк: Дон. держ. мед. ун-т, 2002. 163 с.
7. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: навчальний посібник. Київ: Олімпійська література, 2006. 196 с.
8. Медицинская реабилитация в артрологии / В. Н. Сокрут, В. Н. Козаков, О. В. Синяченко и др. Донецк: ООО «Лебедь», 2000. 377 с.
9. Мухін В. М. Фізична реабілітація. Видання друге, перероблене та доповнене. Київ: Олімпійська література, 2005. 248 с.
10. Основи реабілітації, фізіотерапії, лікувальної фізичної культури і масажу / за ред. В. В. Клапчука, О. С. Полянської та ін. Чернівці: Прут, 2006. 208 с.
11. Реабилитация кардиологических больных / под ред. К. В. Лядова, В.Н. Преображенского и др. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2005. 288 с.

12. Шевцов А. Г., Хворова Г. М. Сучасні міждисциплінарні підходи до етапної комплексної реабілітації дітей із церебральним паралічем. *Наук. часопис нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова* (серія 19 «Корекційна педагогіка та спеціальна психологія»). 2013. № 23. С. 281–285.

13. Ячнюк І. О., Воробйов О. О., Романів Л. В., Ячнюк Ю. Б. Відновлювальні засоби працездатності у фізичній культурі і спорті : підручник. Чернівці : Книги–ХХІ, 2009. 432 с.

Допоміжна:

14. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації : навч. посіб. Львів : ЛДУФК, 2013. 184 с.

15. Вовканич А. С., Романчак А. Лікувальна фізична культура при захворюваннях дихальної системи. *Молода спортивна наука України* : зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Львів, 2006. Вип. 10, т. 4, кн. 2. С. 31–35.

16. Крук Б. Р. Методи обстеження осіб з хребетно-спинномозковою травмою в післяопераційний період. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2003. С. 301–302.

17. Коритко З. І. Фізіологічна характеристика станів організму. Львів, 2019. 19 с.

18. Свістельник І. О. Лікувальна фізична культура при захворюваннях органів дихання : анот. бібліогр. покажч. Львів, 2015. 27 с.

19. Свістельник І. О. Лікувальна фізична культура при захворюваннях органів травлення : анот. бібліогр. покажч. Львів, 2015. 15 с.

20. Свістельник І. О. Лікувальна фізична культура при захворюваннях серцево-судинної системи : анот. бібліогр. покажч. Львів, 2015. 27 с.